

poes, camp
317 :-)
xxx t aime

Dinsdag, 5 augustus

‘Eén minuut...’

Chantal Zwart knikte ten teken dat ze het had gehoord. Aan de andere kant van de ruit waren blikken van opluchting, bijna triomf. Ze kon de regisseur en geluidstechnicus niet anders dan gelijk geven. Haar ochtendgast was een ramp. Vanaf halfacht had de man geprobeerd om bij haar in de studio plaats te nemen, om te ‘overleggen’. De regisseur had hem daar met de grootste moeite van kunnen weerhouden. Dit was liveradio. Als er muziek werd gedraaid had Chantal haar handen vol aan de berichten die ze daarna moest lezen. Nog even geduld. Om halfnegen, na het korte bulletin, was hij aan de beurt.

‘Hoelang duurt het interview?’

‘Een minuut of twintig.’

‘Niet onderbroken door hinderlijke plaatjes?’

‘Niet als het een leuk interview wordt.’ Chantal probeerde te glimlachen. Hoe meer ze de man tegenover haar aan de presentatietafel aankeek, hoe meer ze tegen het gesprek opzag. Het te lange donkerbruine haar dat, gezien het grijs bij de wortels, hard aan een kleurspoelinkje toe was, de verfresten rond zijn nagels, het te krappe merkspijkerpak waarin hij zijn best deed jonger over te komen dan vijfenvijftig.

Tien dagen geleden had hij Radio Limousin Populaire gebeld met de mededeling dat hij een Nederlandse schrijver was, woonachtig in de Creuse, en dat eind september de Franse vertaling van zijn boek uitkwam. Of dat geen goede reden was om hem uit te nodigen in een van de uitzendingen? Vanwege zijn krakkemikkige Frans en omdat iedereen op de redactie wist dat Chantal tweetalig was, was het telefoontje bij haar terechtgekomen. Toen ze hem te hulp was

geschoten, had hij niet eens gevraagd hoe het kwam dat ze accentloos Nederlands sprak, maar was hij direct losgebrand. Zijn naam: Peter Versloot. Misschien kwam die naam haar bekend voor? Van zijn boek *Leven in Frankrijk* waren in Nederland twintigduizend exemplaren verkocht. Vijf drukken binnen één jaar tijd. Terwijl hij begon te citeren uit positieve recensies had ze een blik op het planbord geworpen. Augustus was een rotmaand. Vakanties. Het openbare leven lag op apegapen. Op wat dorpsfeesten en vlooiemarkten na gebeurde er nagenoeg niets. Alle ochtendgasten voor de volgende week stonden nog open. Hoewel er in haar hoofd een stemmetje ‘niet doen’ riep, had ze de man vastgelegd.

‘Dertig seconden,’ klonk het via de speakers.

‘Mijn cv.’ De man aan de andere kant van de presentatietafel schoof Chantal twee aan elkaar geniete velletjes papier toe. ‘Had ik je nog beloofd.’

‘Merci.’

Uit beleefdheid wierp ze er een blik op. In een overdreven fors lettertype stond wat hij tijdens het voorgesprek had verteld. Versloot was van 1953. Tot zijn vijftigste was hij directeur geweest van Signum, een uitzendbureauketen. Daarnaast had hij een stichting gehad die in Utrecht historische panden restaureerde en kunstenaarsprojecten ondersteunde. In 2003 had hij de hele rimram verkocht en was naar Frankrijk verhuisd. En nu hing hij de artiest uit. Behalve schrijven schilderde hij. Exposities in Aubusson, Felletin en Guéret. Op een apart velletje waren reproducties afgedrukt van felgekleurde schilderijen.

‘Wat wordt je eerste vraag?’ Zijn grijsblauwe ogen lichtten even op.

Chantal wees naar het klokje op de presentatietafel om duidelijk te maken dat ze zo ‘op zender’ gingen. Het tutoyeren had iets opdringerigs. Wanneer het interview begon en ze Frans gingen praten, zouden ze op het prettig afstandelijke *vous* overstappen.

‘Tien seconden,’ riep de technicus via de intercom. ‘Ik zet jullie open.’

Chantal trok de koptelefoon over haar korte blonde haren en legde haar linkerwijsvinger verticaal over haar lippen. Boven Versloots hoofd floepte een rood lampje aan met *On Air*. ‘De Limousin is een streek van schrijvers...’ Terwijl ze haar best deed een opgewekte toon aan te slaan, gleed haar vinger in leestempo mee over de gisteren geschreven tekst. ‘Jaarlijks verschijnen er tientallen boeken die zich afspelen in de Corrèze, de Haute-Vienne of de Creuse. Vanochtend wil ik u een auteur voorstellen die u nog niet kent...’ – ze liet een korte stilte vallen waarbij hij zijn mond naar de microfoon bracht alsof hij vond dat ze al genoeg aan het woord was geweest – ‘... Peter Versloot. Hij is Nederlander en woont in Rebeyrat. Eind september verschijnt de Franse vertaling van zijn boek *Leven in Frankrijk*, dat in Nederland al meer dan twintigduizend lezers wist te bereiken. *Bonjour, monsieur Versloot*.’

‘*Bonjour*.’

Het klonk als *boosjoer*.

‘Hoelang woont u al in de Limousin?’

‘Vijf jaar.’

‘En hoe bent u hier terechtgekomen?’

‘Toeval.’

Chantal herhaalde het antwoord zodat haar luisteraars de man konden volgen. Opnieuw betreurde ze het dat ze het voorgesprek in het Nederlands had gevoerd in plaats van Versloots Frans te testen.

‘Mijn vrouw en ik waren op doorreis,’ hakkelde hij schaamtelos verder. ‘De streek beviel ons wel. Toen we in het dorpje waar we logeerden informeerden of er iets te koop stond, noemde iemand de naam van Domaine de Montard. Daarna ging het allemaal heel snel. ’s Middags was er een rondleiding met de notaris, de volgende dag zaten we in zijn kantoor om het voorlopige koopcontract te ondertekenen.’ Glimmend van trots keek hij haar aan, waarbij de huid rond zijn ogen plooid.

Chantal knikte. De aankoop van het veertien hectare grote

landgoed stond uitgebreid beschreven in de drukproeven die Versloot haar had laten toesturen. Pagina's lang verkneukelde de schrijver zich over de 'idiot lage' aankoopprijs. Daarna was een ander hoofdstuk begonnen: de verbouwing.

Ze zette een schijnheilig gezicht op. 'Moest er veel worden opgeknapt?'

'O ja, héél veel.' Er volgde een diepe zucht. 'Niet eenvoudig trouwens, verbouwen in Frankrijk.' Hij haalde opnieuw diep adem. 'Bij ons in Nederland gaat dat heel anders...'

Er volgde een samenzweerderig lachje waar ze niet op reageerde. Hij begon te zeuren over hun zoektocht naar een aannemer, hoe ze de man achter zijn broek hadden moeten aanzitten, wat er allemaal fout was gegaan. Dat de misverstanden misschien waren terug te voeren tot zijn steenkolenfrans leek geen moment bij hem op te komen.

Chantal keek op haar klokje. Nog negen minuten. Ze vroeg zich af hoeveel luisteraars inmiddels hadden afgehaakt omdat ze Versloot niet konden verstaan of geen trek hadden in zijn boude uitspraken. Heimelijk wierp ze een blik op het meegebrachte cv. Zijn boek was in 2005 in Nederland verschenen. Daarvoor had hij kennelijk nooit een letter op papier gezet.

'Een laat debuut,' zei ze.

'Pardon?'

Ze herhaalde de zin. 'Laat,' voegde ze er voor de zekerheid in het Nederlands aan toe.

'Ah...' Een rijtje gouden kronen kwam vrij als bewijs dat hij de vraag begreep. 'Tot mijn vijftigste had ik geen tijd om te schrijven. Te druk met de zaak, met het ondersteunen van allerlei projecten van anderen. Daarna heb ik het roer omgegooid. Ik vond dat de tijd gekomen was om iets voor mezelf te gaan doen, iets creatiefs. Schilderen, schrijven.'

Typisch geval van penopauze, dacht Chantal. De een neemt een jonge vriendin of een motor, de ander gaat met verf kleden of achter een tekstverwerker zitten.

‘Het was de beste beslissing van mijn leven,’ ging hij opgetogen verder. ‘Eindelijk heb ik het gevoel dat ik leef, dat ik besta.’

Ze moest zichzelf dwingen er geen lullige opmerking over te maken. In de koptelefoon hoorde ze de regisseur ostentatief gapen.

‘Laten we het eens over uw boek hebben...’

Opnieuw merkte Chantal hoeveel moeite het haar kostte een positieve toon aan te slaan. Gisteren was ze in sneltreinvaart door de haar toegestuurde drukproeven gegaan. Nietszeggende dagboekantekeningen, loze filosofietjes over creativiteit op latere leeftijd en dat een mens nooit te oud is om zijn leven over een andere boeg te gooien. Ondertussen werd de plaatselijke bevolking afgeschilderd alsof het een film van Jacques Tati betrof. *Du vin, du pain, du Boursin*. Frankrijk zag eruit zoals de gemiddelde Nederlandse toerist het land het liefst zag. Rommelig, een beetje vies, weinig efficiënt. Misschien was dat wel de belangrijkste reden waarom ze zich zo aan Versloot ergerde.

‘In het boek beschrijft u uw leven in Frankrijk, maar wat ik me afvroeg: is het een roman of een dagboek?’

‘Hoe bedoel je?’ Hij bleef haar gewoon tutoyeren.

‘Is het autobiografisch?’

‘Bijna alles wat in het boek voorkomt, hebben mijn vrouw en ik meegemaakt.’

‘Ik vraag het omdat u de naam van het dorp waar u woont niet noemt.’

‘O, bedoel je dat?’ De gouden kiezen werden weer zichtbaar. ‘Ik wil gewoon niet dat er meer Nederlanders in Rebeyrat komen wonen. Mijn vrouw en ik hebben het erg naar onze zin met de Fransen en dat willen we graag zo houden.’

Chantal zag dat ze nog zeven minuten had. ‘Zou u een stukje willen voorlezen?’ Gisteren had ze, zonder een definitieve keuze te maken, een paar fragmenten gekopieerd. ‘Dit mischien...’

Voor haar lag een stukje waarin de schrijver mijmerde hoe hij

met zijn vrouw oud zou worden op het Franse platteland. Ze schoof de tekst naar de overkant van de tafel.

‘Ik?’ schrok Versloot. ‘Misschien kun jij dat beter doen.’ Hij glimlachte. ‘Je hebt zo’n mooie stem.’

Slijmbal.

‘Lezen!’ klonk de stem van de regisseur gebiedend in de koptelefoon.

‘Het dorpscafé lijkt me wel aardig.’ In een flits had Chantal haar keuze gemaakt. Het stukje sloot naadloos aan bij Versloots botte, arrogante karakter.

Hij knikte.

Ze depte haar lippen en begon te lezen. “Na het bezoek aan de *boulangers* heb ik er een gewoonte van gemaakt om nog even bij de plaatselijke Bar Tabac langs te gaan. Dat hoort zo. Baguettes in de auto, de handen vrij om snel een glaasje achterover te slaan. Alles moet snel. Veel mannen drinken in het geniep.” De letters begonnen te dansen. Weerzin. Terwijl ze zich probeerde te concentreren, bracht Chantal het vel papier dicht naar haar gezicht. “*Bonjour*, roep ik luid bij binnenkomst. Het is negen uur en de zaak zit vol. Augustin, de café-eigenaar met zijn varkenskop, groet me. Aan de bar staan zijn vaste klantjes. Jérôme, een oud-houthakker die zo onhandig was geweest een motorzaag in zijn linkerbeen te slaan waardoor hij al twintig jaar werkloos is, en Roger die getrouwd is met zijn nicht, zo lelijk en dik, dat het hele dorp meelij met hem heeft.” De beschrijvingen irriteerden. Chantal voelde een sterke drang opkomen om over Versloots eigen uiterlijk iets te zeggen. Ze dwong zichzelf door te lezen. “Ik schud een paar handen. *Ça va?* roepen de mannen. *Oui*, kaats ik uitbundig terug. Het is niet de bedoeling om een potje te gaan klagen. Zeker niet als je buitenlander bent. Buitenlanders hebben het goed. Geld, een dure auto, een lekker wijf. Geen zorgen. Nee, dan Jérôme. Wat een arme drommel. Van zijn uitkering zou ik het nog geen drie dagen volhouden. Ik geef Augustin een teken waarop hij de glazen vult. *Ah, merci...* Jérôme

en Roger glimmen. Ik voel een dreun van de houthakker op mijn schouder. Zolang het glas vol is, zijn we dikke vrienden.”

Einde fragment.

Chantal keek op van het papier. ‘Niet bepaald vleiend voor de lokale bevolking.’

Versloot keek haar niet-begrijpend aan. Dit was haar kans. Eén kritische opmerking, één scherpe vraag, en haar foute ochtendgast was haar vergeven.

‘Wie zegt dat ik over de mensen in mijn dorp schrijf?’ was hij haar voor. ‘Misschien ligt dat café wel heel ergens anders in Frankrijk. Wie zal het zeggen...’ Een triomfantelijke blik.

Hopeloos. Hoeveel tijd had ze nog om de man af te serveren? Vier minuten. Op het computerscherm zag ze dat de technicus een plaatje had klaargezet voor het geval het interview tegenviel. Met haar ogen zocht ze contact met de regie en begon aan de afkondiging. ‘Tot zover Peter Versloot, onze ochtendgast van vandaag. Eind september verschijnt zijn boek *Leven in Frankrijk* bij Editions Lafarche in Limoges...’

De regisseur en de technicus staken hun duim op. Goed zo. Weg met die vent. Even later denderde Yannick Noah uit de speakers. Het lampje *On Air* was gedoofd.

‘Is het interview al voorbij?’ Versloot leek even de kluts kwijt.

‘Ja.’ Chantal zette haar koptelefoon af en stond op. Haar blouse plakte op haar huid.

‘Wat snel.’

Ze perste er een glimlach uit. ‘Ik wil u hartelijk bedanken voor uw komst.’

‘Je graag.’

‘Oké. Je.’ Ze kreeg het woord nauwelijks over haar lippen. ‘Als je het interview nog eens wil terugluisteren, vanmiddag staat het op onze website.’ Terwijl ze hem een hand gaf, probeerde ze Versloot richting uitgang te bewegen.

Vlak voor de deur draaide hij zich om. ‘Misschien kunnen we een actie doen wanneer het boek uitkomt.’

‘Een actie?’

‘Een quiz of zoiets. Ik wil best honderd boeken ter beschikking stellen die jullie kunnen weggeven.’

‘Voor acties moet u contact opnemen met de hoofdredacteur,’ antwoordde Chantal zuinig. ‘Christophe Bourdes.’

‘Christophe wát?’

‘Bourdes. Zijn naam staat ook op onze website.’ Ze was erin geslaagd de deur naar de regie te openen. ‘Sorry, maar ik moet weer terug.’

‘Meneer, komt u maar...’

Tot haar geruststelling stond de regisseur klaar om de ochtendgast in één vloeiende beweging de studio uit te werken.

De naam van het café-restaurant annex hotel was sinds 1918 niet meer veranderd: De la Paix. De huidige eigenaar, Pierre Filloux – een breedgeschouderde man van tweeënvijftig met rood doo-aderde wangen waarin zijn ogen weg leken te zinken – had de letters op de voorgevel afgelopen lente zelfs een nieuwe lik verf gegeven. Sinds hij vijftwintig jaar geleden het monumentale pand aan het dorpsplein van Rebeyrat had gekocht, had hij ieder jaar kleine verbeteringen doorgevoerd. Nieuwe bedrading, comfortabelere hotelbedden, ruimere douchecabines. Ook de stoeltjes en tafels in het restaurant en in de achter het pand gelegen feestzaal waren vervangen. Alleen de inrichting van het café was nog authentiek. Een houten vloer, een balkenplafond, een meterslang zinken buffet waarachter een monsterlijk grote kast verrees. Van sommige dingen moet je afblijven.

‘Pierre...!’ Rechts schoot een hand omhoog.

‘Ik kom eraan.’

De cafébaas moest zijn stem verheffen om boven het rumoer uit te komen. De radio had hij al veel eerder uitgezet omdat hij er toch geen woord van kon volgen. De man die het rondje gaf

wees de glazen aan. Vijf, inclusief zichzelf. Pierre schonk de fles bergerac leeg, waarop de mannen gelijktijdig hun glas hieven om daarna de helft weg te slobberen. Tussen de muren van het smalle café stond het ouderwets blauw. Ondanks het dit jaar ingevoerde rookverbod werd de ene na de andere Gitane opgestoken. In de lucht hing opwinding. Pierre bespeurde het bij zichzelf, een tinteling in de maag, een prettig soort koorts. Het nieuws dat, ver vóór het begin van het officiële jachtseizoen, de eerste drijfjacht zou plaatsvinden had Rebeyrat wakker geschud.

‘Pierre...!’ Een oudere man gaf een teken dat de glazen om hem heen bijgevuuld moesten worden.

‘Ik kom eraan.’

Moeizaam ging Pierre door de knieën om een nieuwe doos bergerac uit de kast te trekken. Zijn ledematen voelden stram. Te weinig slaap. Gisteravond had Georges Dubreuil, de voorzitter van de plaatselijke jachtvereniging, hem gebeld om te zeggen dat de *Fédération Départementale de Chasse* groen licht had gegeven. Eindelijk. Weken hadden boeren moeten klagen over de schade die de wilde zwijnen op hun velden aanrichtten. Kapotgetrapte gewassen, akkers die eruitzagen alsof er een *raveparty* had plaatsgevonden. Dit weekend mochten de jagers het veld in om de natuur een handje te helpen. Faunabeheer, werd dat genoemd. De *Fédération* had gezegd dat ze zoveel konden schieten als ze wilden. Acht, maakte niet uit. Daarna had Pierre alle leden van de jachtvereniging mogen bellen om hen te informeren.

‘Nog een geluk dat niemand met vakantie is.’

‘Of ziek.’

‘Ze hadden ons wel eerder mogen waarschuwen.’

‘Ja, veel te laat. Dit zag je aankomen, nietwaar?’

Pierre knikte. Er was te lang gewacht. Acht wilde zwijnen was gekkenwerk. Normaliter schoten ze er in een weekend twee, hooguit drie. Rebeyrat telde slechts tweeëntwintig jagers. De gemiddelde leeftijd lag ver boven de zestig. Eigenlijk zouden ze assistentie uit andere dorpen moeten inroepen. Gisteravond had hij

het er nog met Georges over gehad. Misschien zouden de controleurs van de *Fédération* een oogje dichtknijpen. Nood breekt wet. Maar Georges' reactie was voorspelbaar geweest. Alleen jagers uit hun rayon, met de juiste papieren. Dan maar een zwijntje minder. Er kwam nog een heel seizoen om de schade in te halen. Na een paar vergeefse tegenwerpingen had Pierre moeten inbinden. Het telefoongesprek had hem pijnlijk herinnerd aan de laatste verkiezing waar hij twee stemmen te kort was gekomen om de zeven jaar jongere Georges te verslaan.

Twee stemmen. Onwillekeurig dwaalde Pierres blik door het café. Georges Dubreuil was een jongen uit Rebeyrat. Op zijn studiejaren na was hij altijd in het dorp blijven wonen, zelfs nadat hij als notaris een kantoor in het twintig kilometer verder gelegen Guéret had betrokken. Pierre was import, uit Brive. Hoewel de stad hemelsbreed op nog geen honderd kilometer lag, had hij net zo goed van de maan kunnen komen.

‘Waar beginnen we zaterdag?’

De man die de vraag stelde, had een kolossale buik die grotendeels over het buffet hing.

‘Richting Sardent.’ Met zijn linkerarm zwaaide Pierre in westelijke richting.

Het gebied dat parallel met de D940 liep, was overzichtelijk. Bossen in het noordoosten. Open veld in het zuidwesten. Als ze compleet waren, konden ze het terrein hermetisch afsluiten.

‘Hoeveel drijvers en schutters?’

‘Twaalf om tien,’ antwoordde Pierre.

Er klonk goedkeurend gemompel. Het was zijn moment suprême. Hij probeerde ervan te genieten, maar dat lukte maar half. Iedereen wist dat Georges sinds zijn aanstelling de jachtregie aan de vicevoorzitter overliet. Slimmigheid gecombineerd met het juiste gevoel voor de onderlinge verhoudingen.

‘Gsm's mee?’

Communicatiemiddelen waren tijdens de jacht verboden, maar iedereen deed het. Bellen, zodat de schutters wisten in welke rich-

ting het wild werd opgejaagd. Zelfs Georges had er nooit over durven beginnen.

‘Tuurlijk.’ Met een doodserieus gezicht keek Pierre om zich heen. ‘Stel dat onze burgemeester het in z’n hoofd haalt een extra vergadering uit te schrijven. Als plaatsvervanger behoort ik bereikbaar te zijn.’

Het café barstte in lachen uit. De burgemeester van Rebeyrat had nooit uitgeblonken in vergaderen. De boer, die het ambt bekleedde, deed het burgemeesterschap ‘erbij’. Met achthonderd inwoners kon de gemeente zich geen fulltime bestuurders veroorloven. De burgemeester en zijn twee *adjoints* kregen een kleine vergoeding. Als dank voor alle inspanningen hadden ze voornamelijk een hoop gezeur aan hun kop. Toch had Pierre toen hij in Rebeyrat was komen wonen, geen moment gearzeld om zich kandidaat te stellen. Het was zijn manier geweest om zo snel mogelijk te integreren, tegelijkertijd klandizie opbouwend voor zijn zaak. Na twee periodes in de raad was hij opgeklommen tot hulpje van de burgemeester. Georges had zich nooit ergens kandidaat voor gesteld. Als notaris behoorde hij onpartijdig te zijn, beweerde hij. Alleen voor de jacht maakte hij een uitzondering.

‘Zijn de nieuwe hesjes op tijd klaar?’

‘Merde, klotehesjes.’

‘Komt allemaal goed,’ probeerde Pierre de mannen gerust te stellen. ‘Mijn vrouw is er gisteravond meteen aan begonnen.’

Op de reflecterende oranje hesjes moest dit jaar de naam van de gemeente staan, het laatste bedenksel waarmee de *Fédération* de jacht probeerde te reguleren. Als vanzelfsprekend was de klus op het bordje van zijn vrouw terechtgekomen. Hij vroeg zich af waarom Georges het niet aan zijn eigen vrouw had gevraagd. Aimée Dubreuil had godbetert vakantie.

‘Rondje voor mij!’

De man die de bestelling plaatste maakte een weids gebaar naar alle aanwezigen. Als reactie steeg er een soort wolfsgehuil

op. Terwijl Pierre drie flessen ontkurkte, kon hij een glimlach niet onderdrukken. Het was goed dat ze zaterdag naar buiten mochten.

‘Hoeveel honden hebben we?’ vroeg de man met de buik.

‘Vijftien,’ antwoordde Pierre zonder na te denken. Tijdens het belrondje van gisteravond had hij de inventarisatie gemaakt. ‘Zeven van Thierry, drie van Davide en vijf van Claude.’

Op het moment dat hij de laatste naam uitsprak, realiseerde hij zich dat Claude Gosselin nog steeds buiten was. Hij had zijn knalrode invalidenautootje rond halfnegen voor de ingang gezet en zich sindsdien niet meer verroerd. Vanuit het café was een paar keer op het raam getikt, maar niemand had zin om naar buiten te lopen en te informeren of er misschien iets aan de hand was. Claude Gosselin had een opvliegend karakter – altijd gehad. Dat de houthakker zo’n twintig jaar geleden invalide was geworden, had hem allesbehalve milder gemaakt.

‘Komt-ie.’

Bernard Malavialle, een werkeloze elektricien die op zijn vaste plekje bij het raam stond, had het als eerste gezien.

‘Verdomd.’

Pierre zag hoe Claude zich uit het autootje wurmde en trekkenend naar de ingang liep. Omdat zijn bovenlijf veel langer was dan zijn benen, had hij moeite zijn evenwicht te bewaren. Toen hij de deur opende, draaiden de mannen zich in zijn richting. Er werden handen geschud, maar Claude leek geen tijd te hebben om praatjes aan te knopen. Met een verontruste blik stevende hij rechtstreeks op het buffet af.

‘Heb je het gehoord?’

‘Wat?’

‘Op de radio.’

Pierre maakte een gebaar alsof hij zijn oren dichthield.

Claude reageerde opgelucht. Daarna hield hij een hand voor zijn mond alsof anderen zouden kunnen meeluisteren. ‘We moeten praten.’

‘Ga je gang.’

‘Nee, niet hier!’

Het was negen uur. Over een kwartier waren de meeste gasten weer vertrokken.

‘Nu.’ Claude stootte Bernard aan. ‘En jij moet ook mee.’ Zijn ogen vlamden op.

‘Momentje...’ Pierre liep naar de achterkeuken. Claude Gosse-
lin was niet het type om tegen te spreken. ‘Kom maar.’ Met Ber-
nard en Claude in zijn kielzog wrong hij zich tussen de klanten
door naar de eetzaal en trok de deur achter zich dicht. ‘Nou,
Claude, vertel...’

Toen Chantal de redactie binnenliep, was Evelyne Perrot net klaar met de persberichten. Met een routineus gebaar schoof ze de stapel naar Patrick Lesage, de eindredacteur van het nieuws.

Chantal ging aan de nieuwsdesk zitten en controleerde haar mailbox. Achter haar rug gonsde het. Rondbellende redacteuren, driftig op zoek naar nieuwtjes, anderen gebogen over de ochtendkranten of speurend op internet. Over twintig minuten begon de ochtendvergadering. De hoofdredacteur had er een handje van om zelf aan te schuiven en wee degene die niet op de hoogte was van wat er speelde of niet met een eigen nieuwsonderwerp op de proppen kwam. Chantal hoopte dat niemand haar waardeloze ochtendgast had gehoord.

‘Kom op. Niet zo somber.’

Schuin tegenover haar twinkelden Evelyne's ogen onder het halflange bruine haar.

‘Morgen krijg je je herkansing. Nieuwe gasten, betere tijden.’ Ze gniffelde. ‘Geen enkele reden om vanwege zo’n zak in een depressie te schieten.’

‘Heb je het gehoord?’

Ze trok haar wenkbrauwen op. ‘Wat dacht je.’

Natuurlijk had Evelyne het gehoord. Ondanks deadlines en stressende journalisten registreerde de zevenenveertigjarige redactieassistente alles om zich heen.

‘Als ik het goed begrepen heb, was-ie getrouwd.’

‘Klopt,’ zei Chantal.

‘Niet dat dat trouwens een bezwaar voor ons is, hè?’ Evelyne grinnikte.

Chantal lachte halfhartig mee. Evelyne had wel vaker iets met getrouwde mannen. Pure noodzaak volgens haar. Leuke kerels waren altijd bezet. Zelf had Chantal twee jaar geleden een korte affaire gehad met een getrouwde man uit Limoges. Hoewel ze er geen principiële bezwaren tegen had, was ze er ook geen voorstander van. Na een paar weken was de relatie vanzelf gestopt, zoals een steen in een vijver op een gegeven moment geen rimpeeling meer veroorzaakt.

‘Verder leek het me een enorme blaaskaak,’ ging Evelyne verder. ‘Of heb ik dat mis?’

‘Nee, heb je niet.’

‘Zag-ie er tenminste nog een beetje appetijtelijk uit?’

‘Zelfs dat niet. Lang haar en verfvingers.’

‘Bah.’ Ze trok haar neus op. ‘Dan blijven wij meisjes liever alleen, nietwaar?’ Zonder het antwoord af te wachten wierp ze een blik op de klok aan de muur en boog zich over haar toetsenbord om de agenda voor de ochtendvergadering uit te printen.

Chantal voelde zich meteen een stuk beter. Als geen ander had Evelyne de gave om anderen binnen een paar seconden op te monteren. Een combinatie van intelligentie, humor en ongebreidelde optimisme. Vanaf het moment dat Chantal bij RLP was gekomen, waren ze vriendinnen. Evelyne bezat een appartementje in de Haute Cité, op loopafstand van gezellige bistro’s en cafétjes. Vaak bleef Chantal, na een avondje stappen, daar overnachten. De buurt deed haar denken aan haar vorige leven. Parijs, Utrecht. Verkeer, mensen, bedrijvigheid. Nu woonde ze op het platteland, in een oud huis met een tuin en prachtig uitzicht.

Monteil, een gat op een halfuurtje rijden van Limoges. Evelyne maakte er voortdurend opmerkingen over, hoe stil het was, en dat Chantal veel te jong was om zichzelf in zo'n doods dorp levend te begraven. Dertig. Zo kwam ze nooit aan een vent. Waar Evelyne stevast aan toevoegde dat het vinden van een geschikte man in Limoges evenmin eenvoudig was.

Chantal bekeek de binnengekomen mails. De meeste waren aan de redactie gericht, onhandig geformuleerde aankondigingen van evenementen die op radioaandacht hoopten en die ze, na een paar seconden, wegklikte, verder persberichten van de universiteit, gemeenten, politie en justitie. Er was een interne mail van Luc Caillet, de hoofdtechnicus. De nieuwe bedrijfs-gsm's waren gearriveerd. Medewerkers konden bij hem hun nieuwe toestel afhalen. De Samsung i780 had veel meer mogelijkheden dan het oude toestel, schreef hij. Chantal vermoedde dat van de werknemers in de toekomst ook meer taken zouden worden verwacht. Fotootjes maken voor de website van RLP, vierentwintig uur per dag mailtjes beantwoorden, dat soort dingen, maar ze had geen zin om zich daar nu al druk over te maken. Haar oog viel op de enige privémail. Afzender: Hotze Zwart, haar vader. Aanstaaende zaterdag gaf hij een ingelast concert in Brive. Misschien konden ze elkaar na afloop zien. En of het gelegen kwam als hij bij haar overnachtte? Zonder lang na te denken beantwoordde Chantal de mail. Natuurlijk kon hij blijven slapen. Leuk. Terwijl ze het bericht verzond, bedacht ze dat ze elkaar vijf maanden geleden voor het laatst hadden gezien.

'O... voor ik het vergeet,' Evelyne wees naar de overkant van de redactieruimte, 'Christophe wil je spreken.'

Chantal stond op en liep tussen de bureaus door naar de kamer van de hoofdredacteur. De deur stond open. Binnen verbaasde ze zich voor de zoveelste keer over de hoeveelheid papier die Christophe sinds hij een jaar geleden als hoofdredacteur was aangesteld om zich heen had weten te verzamelen.

'Hallo, Christophe.'

‘Chantal...’

Verstoord keek hij van zijn beeldscherm op. In zijn nek waren rode vlekken te zien. Vroeger, toen hij nog de eindredacteur nieuws was, verschenen de vlekken alleen vlak voor de uitzending. Nu leken ze in zijn huid gebrand. Stress. Christophe was niet alleen verantwoordelijk voor het runnen van een radio-station met dertig eigenzinnige medewerkers en een hoop freelancers, maar ook voor het binnenhalen van voldoende reclame-inkomsten. Aan dat laatste had hij, als geboren journalist, een broertje dood.

‘Deur dicht?’

‘Ja.’ Hij wees naar de stoel voor zijn bureau. ‘Over een half jaar gaat Patrick Lesage weg. Wist je dat?’

‘Ja.’

Het hele bedrijf wist het. Patrick liet geen moment onbenut om anderen erop te wijzen dat hij binnenkort ‘weg mocht’.

‘Na Lesage wil ik weer een echte eindredacteur. Eentje die ik niet iedere minuut hoeft aan te sturen. Iets voor jou?’

‘Ik?’ Chantal schrok. Waarom zij? Er waren genoeg collega’s die langer voor RLP werkten. Bovendien, een leidinggevende functie was niet bepaald waarom ze ooit voor de radio had gekozen. ‘Ik werk hier net twee jaar.’

‘Dienstjaren zeggen me niets. Het gaat om kwaliteit.’

‘Heb je geen andere kandidaten?’

‘Niemand die ik wil stimuleren om te reageren.’

‘Ook niet van buiten?’

‘Buiten?’ Christophe lanceerde een spottend lachje. ‘Je weet zelf hoe moeilijk het is om geschikte mensen over te halen om naar de provincie te komen.’

‘Tja... ik weet niet.’ Ze twijfelde. Het aanbod was eervol, maar haar huidige werk beviel haar nog steeds. Van zes tot negen presenteerde ze het ochtendnieuws, de best beluisterde uitzending van RLP. De resterende tijd ging op aan het voorbereiden van de volgende dag en één keer per maand maakte ze een bijdrage voor

Au Point, het wekelijkse achtergrondprogramma en journalistieke paradepaardje van de zender.

‘Ik overval je natuurlijk met mijn vraag,’ ging Christophe verder. ‘Misschien wil je erover nadenken. Niet te lang, natuurlijk. Patrick’s laatste werkdag is op...’ Hij begon in een stapel papieren naast zijn computer te rommelen maar gaf de poging al snel op. ‘Ergens in januari. Denk je erover na?’

‘Oké, doe ik.’

‘Merci.’ Hij fronste zijn wenkbrauwen.

‘Ja?’

‘Je weet eh...’ Hij probeerde te glimlachen. ‘Ik ben absoluut niet tegen buitenlanders, maar het Frans van die Nederlander vanochtend was wel erg op het randje.’

Christophe had het schoolmeesterstoontje dat ze zo verafschuwde. Ze strekte haar rug, niet van plan om zich de les te laten lezen.

‘Hoe was z’n boek?’ vroeg hij.

‘Z’n boek?’

‘Ja.’

Nu hij zijn punt gemaakt had, deed Christophe zijn best het gesprek weer een prettige wending te geven.

‘Net zo beroerd als zijn Frans.’ Op Chantals gezicht verscheen een grijns. ‘Overigens neemt de schrijver waarschijnlijk nog contact met je op omdat hij zo nodig honderd exemplaren op de radio wil weggeven.’

‘O.’ Christophe zocht een pen. ‘Wat was zijn naam ook alweer?’

‘Versloot. Peter Versloot.’

Hij maakte een aantekening. ‘Niet doen dus?’

‘Beter van niet. Straks moet ik hem nóg een keer interviewen.’

Voor de eerste keer liet Christophe een ontspannen lach horen. ‘Bedankt voor de waarschuwing.’ Hij boog zich over een papierberg ten teken dat het gesprek was afgelopen.

Chantal stond op. Het was bijna halftien. De eerste redacteur-

ren hadden zich rond de nieuwsdesk verzameld voor de ochtendvergadering. Patrick zat nog achter zijn computer te tikken. Evelyn liep rond om de agenda uit te delen.

‘Hier.’ Ze gaf Chantal een exemplaar. ‘Trouwens, daarnet belde een luisteraar die jouw ochtendgast nog een keer wilde horen.’ Haar blauwe ogen glommen van de pret.

‘Je meent het.’

‘Hij wilde een cassettebandje van de uitzending hebben. En wel zo snel mogelijk.’

poes, ben nog
zo geil :-)
wanneer weer?
hoop snel.
xxx t aime

Zaterdag, 9 augustus

Peter Versloot had de dag doorgebracht volgens het ritme dat hij zichzelf een paar jaar geleden had opgelegd. Van negen tot twaalf in zijn 'schrijvershuisje', van twaalf tot een lunch op het terras, daarna – tot een uur of vijf, zes – in zijn schildersatelier.

'Mooi...'

Hij had haar niet binnen horen komen. Hij deed een pas terug en legde zijn hand om Tamara's wespentaille. 'Vind je?'

'Het is prachtig, lieverd.'

Even leunde ze met haar hoofd tegen zijn schouder. Zwijgend bewonderden ze het schilderij. Een naakte vrouw, liggend op een knalrode chaise longue die schitterend kleurde met haar Indische huid. Peter probeerde zich te herinneren hoe vaak hij Tamara had geschilderd. Grote doeken, die in de loop der tijd alleen maar groter leken te worden. Het ging hem makkelijk af. Makkelijker dan de roman waaraan hij twee jaar geleden was begonnen.

'Vergeet je niet dat we gasten krijgen?'

Tamara had zich uit zijn omarming bevrijd.

'Het is bijna vijf uur.'

Hij zag dat ze zich mooi had gemaakt. Een geraffineerde make-up die haar groene ogen nog meer deden oplichten, een nauwsluitende jurk, schoenen van Hermès. Een plaatje. Het herinnerde hem aan hun eerste ontmoeting, de opening van het Werfhuis, het in een Utrechtse kademuur verborgen theatertje dat dankzij een financiële injectie van zijn stichting een nieuw leven kon beginnen. Bij de ingang had een wonderlijk mooi schepsel gestaan om alle genodigden te verwelkomen. In de pauze deed ze de bar. Hij had een paar woorden met haar gewisseld. Genoeg om haar

naam te weten te komen, dat ze twintig was en tweedejaars Frans. De volgende dag had hij haar adres weten te achterhalen. Vervolgens bezocht hij iedere toneel- en cabaretvoorstelling die in het Werfhuis werd gehouden. Hij was verliefd als een puber, hij moest haar hebben. Het enige wat telde was in Tamara's nabijheid te zijn, zich te koesteren aan haar fantastische lichaam, haar lange zwarte haar, haar mond, haar raadselachtige ogen met lange wimpers. Het was een kwestie van volhouden en vele dure cadeaus geweest. Een jaar later was hij gescheiden van Marijke en getrouwd met Tamara. Ze betrokken een villa in Bilthoven, die al snel de ontmoetingsplaats werd voor haar talloze kunstenaarsvriendjes. Bij Peter was het idee om zelf 'artiest' te worden steeds dwingender geworden. Op een goede dag had hij voorgesteld om de zaak te verkopen en naar Frankrijk te verkassen. Tamara was verrast geweest, aanvankelijk zelfs een beetje bang. Domaine de Montard was gekocht met de bedoeling om het – een, twee maanden per jaar – als vakantiehuis te gebruiken. Nu zou het landgoed hun domicilie worden. Het hele jaar door. Waren de winters in de Creuse erg koud? Ze leek erg op te zien tegen de verhuizing naar het minuscule Rebeyrat. Pas toen hij beloofd had in Utrecht een pied-à-terre aan te houden, was ze akkoord gegaan, schoorvoetend, omdat hij zo graag iets anders wilde.

Na een paar maanden Frankrijk bleek ze zich echter wonderwel aangepast te hebben. Natuurlijk, ze sprak de taal – zoveel beter dan hij ooit zou kunnen – maar doorslaggevend was hoe ze binnen de kortste tijd een nieuwe vriendenkring had weten op te bouwen. Cultureel gelijkgestemden. Parijzenaars die de weekenden en zomers in hun tweede huis doorbrachten, een handjevol Engelsen, onder wie een bekende schrijfster, zelfs een paar Nederlanders. Verder waren er hartelijke contacten met de lokale bevolking. Samen met een aantal vrouwen uit het dorp was Tamara lid geworden van de fitnessclub in Guéret. Ze had geen enkele moeite om haar dagen te vullen en als er even geen afspraken stonden waren er altijd nog het verwarmde zwembad en de

twee Engelse pointers waarmee ze uren door de bossen liep. Peter hoefde zich om haar niet ongerust te maken. Hij kon rustig schrijven en schilderen.

‘Heb je me gehoord, lieverd?’

Haar zoete stem doorbrak zijn gedachten.

‘Ja, ja.’ Hij legde zijn kwast neer. ‘Ik kom eraan.’

‘Oké.’ Met een liefvallige glimlach draaide ze zich om.

Hij keek haar na, zijn blik rustend op haar billen – prachtige billen, strak – tot ze de deur van het atelier achter zich had dichtgetrokken. Tamara zag er nog net zo uit als tien jaar geleden. Mooi en onberispelijk. Haar ambitie om er iedere dag tiptop uit te zien was in Frankrijk onveranderd gebleven. Zelf kon hij dagen achtereen in dezelfde kleren rondlopen, zich niet scheren. Wanneer hij in De la Paix aan het buffet stond, onderscheidde hij zich qua outfit in niets van de andere mannen. Misschien was het onnozel, maar het gaf hem het gevoel van vrijheid waarnaar hij zijn leven lang op zoek was geweest.

Buiten klonk het geluid van een dieselmotor, knerpend grind. Toen hij de deur van het atelier achter zich dichttrok, zag hij Georges en Aimée Dubreuil uit hun Peugeot stappen. De twee waren hun allereerste vrienden in Rebeyrat geweest. Georges had geholpen bij de aankoop van het landgoed. De notaris had er geen geheim van gemaakt dat hij graag met mensen omging die wat meer van de wereld hadden gezien. Niet dat hij op de dorpe-lingen neerzag, bepaald niet, maar zijn belangstelling strekte verder dan praatjes over de tuin en het weer. Hetzelfde gold voor Aimée. Ze was onderwijzeres op de plaatselijke basisschool. Ze las veel en leek de culturele types die Tamara aansleepte wel interessant te vinden.

‘Nog een beetje kunnen werken vandaag?’ vroeg Aimée.

‘Hoe bedoel je?’

‘Vanwege al dat schieten.’ Ze imiteerde het geluid van elkaar met klapperpistooltjes achternazittende kinderen. ‘Bespottelijk gedoe. Stelletje gefrustreerde macho’s.’

‘O, bedoel je dat.’ Zich herinnerend hoezeer de jacht haar tegen de borst stuitte, zette Peter een brede glimlach op. ‘Als Tamara er niet over begonnen was, had ik het niet eens in de gaten gehad. Ze vertelde me dat de honden vanochtend zo zenuwachtig waren.’

‘Waren jullie in de buurt?’ Door haar brilletje keek Aimée haar man streng aan.

‘Ja, vlakbij.’

‘Hier op het terrein?’

‘We hebben een stukje afgesneden.’

‘Nou ja zeg. Zoiets doe je toch niet?’

‘Ach...’ Peter maakte een wegwerpgebaar om vervolgens zijn vrienden met twee kussen te begroeten. ‘Zolang het gazon en de perken heel blijven, mogen jullie zoveel stukjes afsnijden als jullie willen.’

Om Domaine de Montard lag voornamelijk bos. Uitgezonderd de toegang tot het landgoed, een rij landarbeidershuisjes onderbroken door een poort, was volstrekt onduidelijk waar het terrein begon of ophield. Georges had hun ooit geadviseerd de grenzen af te bakenen, desnoods met prikkeldraad, zodat niemand zich later op het gewoonterecht kon beroepen dat het terrein voor iedereen vrij toegankelijk was. Peter had het idee weggevuifd. Het zou overkomen alsof hij zich afzonderde, een vijandig gebaar tegenover de lokale bevolking.

‘Lieverds...’ Door de openslaande deuren stapte Tamara naar buiten, gevolgd door twee witbruin gevlekte pointers. Hartelijk omhelsde ze de Dubreuils.

‘Hoe is het met Asta en Clea?’ informeerde Aimée bezorgd. ‘Peter zei dat ze vanochtend zo zenuwachtig waren.’

‘O, dat is allang weer over.’ Tamara ging door haar knieën. ‘Hè, jongens.’ Ze haalde de pointers aan en liet haar beide oren aflikken. ‘Asta en Clea zijn een beetje dom. Ze hebben nog steeds niet begrepen dat ze niet mee mogen op jacht.’

‘Van mij mogen ze, hoor,’ zei Georges.

‘Als je dat maar laat,’ reageerde Aimée fel.

Peter grinnikte. Georges was er duidelijk op uit om te plagen. Pointers waren volstrekt ongeschikt om op wilde zwijnen te worden gezet. Hoewel hij het herhaalde malen had uitgelegd, trapte Aimée er altijd weer in.

‘Is het niet wat vroeg in het seizoen om te jagen?’ vroeg Peter.

Voordat Georges kon antwoorden, kapte Tamara het onderwerp af. ‘Lieverd, wat zie je er geweldig uit.’ Terwijl ze haar handen vasthield, bekeek ze Aimée bewonderend. ‘Stukken beter dan de laatste keer.’

‘Vind je?’

‘De vakantie doet je goed, hè?’

‘Misschien...’ Aimée glimlachte, een beetje verlegen door het compliment.

Tamara had gelijk, vond Peter. Aimée had iets aantrekkelijks. Niet alleen door het kleurtje op haar huid, ook haar ogen straalden een energie uit die hij lang niet meer had gezien. Blijkbaar had ze op het ogenblik geen last van depressies. Hij stelde zich haar voor zonder bril – ze had mooie ogen – met een beter kapsel, andere kleren. Als Aimée meer aandacht aan haar uiterlijk zou besteden, zou je haar jonger dan achtendertig schatten. Georges had er blijkbaar geen enkele moeite mee. Sinds hun jeugd waren de twee bij elkaar, al meer dan twintig jaar. Dat moest hij nog maar zien te evenaren, dacht Peter.

‘Drankjes buiten?’ Tamara gebaarde naar het terrasgedeelte dat in de schaduw lag. ‘Het is nog zo heerlijk. Peter...’ Alsof ze hem berispte wees ze op zijn T-shirt vol verfvlekken.

‘Zo meteen, eerst een biertje.’ Hij legde zijn handen op Aimées en Georges’ schouder en troonde hen mee. ‘Hier, jongens.’ Peter wees hun twee rotanstoelen aan. ‘Jullie vaste plekje.’

Vanaf het terras kon je kilometers ver over de bossen en velden kijken, helemaal tot de zendmast op de Maupuy. Georges en Aimée, die een herenhuis met een kleine ommuurde tuin aan de rand van het dorp bewoonden, lieten niet na hen erop te wij-

zen dat ze op een van de mooiste plekjes van de Creuse zaten. Mazzelkonten.

Tamara trok het barmeubel naar de tuintafel. 'Pastis voor Georges en whisky voor jou?'

'Doe maar een port.' Aimée ging zitten. Uit haar jasje frommelde ze een pakje Gitanes met filter. 'Jij ook eentje, Peter?'

'Lekker.' Hij nam een sigaret uit het pakje en zocht in zijn schildersbroek naar een aansteker.

'Hoe staat het met je roman?' Georges had zijn benen over elkaar geslagen.

'Slecht,' zei Peter voordat hij diep inhaleerde.

'Hoe bedoel je, slecht?'

'Het schiet niet op. Te veel verschillende verhalen, te veel personages misschien. Ik weet niet.'

'Peter heeft het druk met de promotie van zijn Franse boek,' zei Tamara vergoelijkend. 'Hebben jullie hem deze week nog op de radio gehoord?'

'O?' reageerde Georges. 'Ik wist niet dat je op de radio bent geweest. Wanneer was dat?'

'Dinsdagochtend bij RLP, even na halfnegen.'

Hij schudde zijn hoofd. 'Niet gehoord.'

'Waarom hebben jullie ons niet gewaarschuwd?' vroeg Aimée. 'Ik had het graag willen horen.'

'Het gesprek staat nog op de site van RLP,' zei Tamara. Ze begon te lachen. 'Ik heb Peter nog nooit zo z'n best op z'n Frans horen doen.'

'Knap van je, hoor,' zei Aimée. 'Eerst een boek schrijven en er dan ook nog in een andere taal over spreken.'

'Ach...' Peter streek zijn haren naar achteren. Te veel lof. Hij wist drommels goed hoe slecht zijn Frans was. 'Jullie weten dat mijn uitgever en zijn vrouw ook komen eten?'

'Je hebt het ons zelf verteld,' zei Georges.

'O?' Peter kon het zich niet herinneren.

'Heeft je uitgever het radio-interview wel gehoord?' vroeg Aimée.

‘Ik neem aan van wel.’

‘En? Tevreden?’

Uit het bos klonk het geluid van een naderende auto.

‘Daar zul je ze hebben.’ Tamara raakte Aimée even aan. ‘Kun je hem meteen vragen wat-ie ervan vond.’

Terwijl Peter opstond, bleven de pointers onder tafel liggen. Hij zag de auto de rechterweg om de rozenperken kiezen om even later voor het terras tot stilstand te komen.

Er stapte een goed geconserveerde zestiger uit. ‘Goedenavond, Peter.’

‘Goedenavond, René.’

René Lafarche had hen slechts één keer bezocht. De andere keren was Peter op diens kantoor in Limoges geweest. Alleen, zonder Tamara. Met handen en voeten had hij overlegd over vertaling, omslag en oplage. Door de vertaalkosten voor zijn rekening te nemen had hij René tot een uitgave weten te verleiden. Eind september zou het boek in de winkel liggen.

De uitgever hielp zijn vrouw met uitstappen. Ze was eveneens rond de zestig en droeg een mantelpakje en schoenen met te hoge hakken, waardoor ze moeite had om door het grind de trap te bereiken.

‘Peter, mag ik je voorstellen: Marianne.’

‘Dag, Marianne.’

‘Dag, Peter.’

Terwijl ze elkaar een hand gaven, keek ze hem amper aan.

‘Sorry...’ Hij beseftte dat hij er in zijn verfkleren niet bepaald uitzag als de doorsnee landgoedbezitter. ‘Ik was nog bezig.’

‘Zijn we te vroeg?’ vroeg Marianne.

‘Nee, nee. Zo loop ik er altijd bij. Kunstenaars, vreselijk volk. Je zult ermee getrouwd zijn.’ Hij lachte alsof het de beste grap was die hij ooit gemaakt had. ‘Mag ik jullie voorstellen... Aimée en Georges Dubreuil, onze beste vrienden. Tamara, mijn vrouw.’

Er werden handen geschud en beleefdheden uitgewisseld. Marianne nam plaats aan tafel, naast haar man.

‘Wat nemen jullie?’ vroeg Tamara. ‘Bier, wijn, pastis, whisky, port?’

‘Een port misschien?’ opperde Marianne.

‘Goed. En jij, René?’

‘Pastis graag.’

Tamara ontfermde zich over de drankjes.

‘We hadden het net over Peters radio-interview.’ Aimée had zich tot de uitgever gericht. ‘U hebt het ongetwijfeld gehoord. Was het goede publiciteit?’

‘Publiciteit is altijd welkom.’

‘Is er iets mis?’ Peter had de bezorgde blik van René opgemerkt. ‘De drukker heeft toch niet afgehaakt?’ Hij herinnerde zich hoeveel moeite zijn uitgever had gehad om op korte termijn iemand te vinden.

‘Nee, nee.’ Krampachtig probeerde René zijn gezicht weer in de plooi te krijgen. ‘Ik vrees dat we een heel ander probleem hebben.’

Toen Chantals vader ’s avonds laat arriveerde, schoot Poes ogenblikkelijk via het kattenluikje naar buiten. Chantal schrok van de eenkennige reactie van haar kater. Was het zo lang geleden dat ze iemand mee naar huis had genomen?

‘Meisje van me...’

Terwijl hij haar tegen zich aandrukte, hoorde Chantal zijn stem overslaan. De laatste keer dat ze in Parijs was geweest, had ze haar vader niet eens bezocht. Ze verdrong de gedachte onmiddellijk en glimlachte. ‘Hebben ze je in Brive iets te eten gegeven, pap?’

‘Ja, ja. Nog vóór het concert.’

‘Ik heb eten in de oven. Ik hoef het alleen maar op te warmen.’

‘Hoeft niet.’

‘Wijntje?’

‘Lekker.’

Even later zaten ze tegenover elkaar aan de keukentafel. Hij slobberde de speciaal voor die avond geopende bourgogne weg, ondertussen de ene na de andere sigaret opstekend. Menthol. De Gauloises had hij een paar jaar geleden afgezworen. Zenuwachtig bewogen zijn vingers over de tafel. Chantal vroeg zich af hoe hij in staat was met diezelfde vingers gitaar te spelen. Haar vader was goed, een van de beste concertgitaristen van Frankrijk. Geduldig luisterde ze hoe hij vertelde over zijn leerlingen, over optredens in plaatsen die hij gelukkig met de trein kon bereiken. Zijn agenda zat propvol, voor het volgende seizoen waren alweer tachtig concerten geboekt. Een jonge, veelbelovende componist had speciaal voor hem een stuk geschreven. Een duivels werk vol technische hoogstandjes waar hij zijn handen aan vol had. Hij glimlachte, maar in zijn stem klonk een zekere bitterheid door. Chantal besloot er niet op in te gaan. Sinds de dood van haar moeder had hij zich volledig op zijn werk gestort.

‘Was het erg druk onderweg, pap?’

‘Viel wel mee.’

Hij had de trein kunnen nemen. Sinds een jaar reed er een TGV tussen Parijs en Brive. Ze had hem in Limoges van het station kunnen halen. Toch was hij met de auto gekomen. De laatste keer dat hij naar Monteil was gereden, was een jaar geleden geweest, in de zomer. Een tuinfeest waarvoor ze hem met de grootst mogelijke moeite had kunnen strikken. Wat moet ik tussen al die jonge mensen, had hij gezegd. Hij had geprobeerd de boot af te houden. Uiteindelijk was het hem reuze meegevallen.

‘Heb je een tomtom in de auto?’ vroeg ze.

‘Tomtom?’

‘Zo’n navigatiesysteem.’

‘O, dat is niks voor mij. Moet ik tijdens het rijden ook nog op schermpjes letten. Veel te gevaarlijk.’

Chantal glimlachte terug. Haar vader had nooit over het ongeluk willen spreken. Het was ’s nachts gebeurd, na afloop van

een concert. Op een lang saai stuk van de Route Nationale was hij van de rijbaan geraakt en frontaal op een tegenligger gebotst. Beide auto's total loss. Een godswonder dat er geen doden waren gevallen. Vanaf dat moment had haar moeder hem naar al zijn concerten gereden.

'Knap dat je de auto hebt genomen.'

'Ach...'

'Ik vind het echt knap,' herhaalde Chantal haar compliment. 'Moedig.'

Hij stak zijn zoveelste sigaret op. Sinds de dood van haar moeder leefde hij teruggetrokken. Op concerten na kwam hij nauwelijks de deur uit. Hij was niet altijd zo geweest. Op z'n zeventiende had hij een studiebeurs geaccepteerd voor het Parijse conservatorium. Van Groningen naar Parijs was een enorme stap geweest. Een dienstbodekamertje aan de rue Stalingrad, alleen op de wereld. Hij had haar het verhaal talloze malen verteld, trots. De armoede van die eerste jaren, de baantjes om de huur te kunnen betalen, het moment waarop hij haar moeder had leren kennen. Vanaf dat moment was alles crescendo gegaan. Haar niet onbemiddelde familie had hem, na aanvankelijke aarzeling, in de armen gesloten. Chantals ouders hadden het zich kunnen veroorloven een huis te kopen in Ivry sur Seine, een prettige gemeente aan de zuidrand van Parijs. Hij was Parijzenaar geworden, chauvinistischer dan menig lichtstadbewoner.

'Hoe is het met Evelyne?'

De vraag verraste haar. Hij had Evelyne twee keer ontmoet. De eerste keer tijdens de verhuizing van Chantals spullen, die in zijn garage waren opgeslagen. De tweede keer tijdens het tuinfeest.

'Met Evelyne is alles prima.' Ze wist er niet een-twee-drie iets aan toe te voegen.

'Mooi. Doe je de groeten van me?'

'Doe ik.'

'En met jouw werk? Alles nog steeds naar wens?'

Toen Chantal twee jaar geleden een gouden carrière bij de

ationale nieuwszender France Inter inruilde voor het provinciale RLP, had hij daar duidelijk moeite mee gehad. Net zoals hij jaren daarvoor moeite had gehad met haar wens om journalist te worden. Was er niets beters? Ze kon toch zo goed studeren?

‘Ik ben gevraagd eindredacteur te worden.’ Ze hoorde zichzelf het woord benadrukken, op hetzelfde toontje dat ze aansloeg tegenover Parijse vrienden die evenmin begrepen hadden waarom ze was weggegaan.

‘Zo...’

Ze zag hem denken. Misschien waren de toekomstperspectieven bij RLP toch niet zo slecht. Een nieuwe functie betekende een loonsverhoging, een hoger pensioen. Zelf had hij nauwelijks pensioen opgebouwd.

‘En? Ga je het doen?’

‘Weet ik nog niet.’

‘O?’

Ze hoorde de teleurstelling in zijn stem. ‘Ik heb het op het ogenblik erg naar mijn zin,’ zei ze snel. ‘Interviewen, reportages maken, hartstikke leuk, pap.’ Ze schonk zijn glas bij. ‘Trouwens, weet je dat ik laatst een Nederlander in de studio heb gehad?’

‘O? Wie was dat?’

Haar vader speelde het spelletje mee. Wanneer het gesprek moeilijk dreigde te worden, werd moeiteloos een ander onderwerp aangesneden.

‘Peter Versloot,’ antwoordde ze. ‘Een schrijver. Nou ja... hij heeft pas één boek geschreven. Zijn geld heeft hij verdiend met uitzendbureaus. Sinds vijf jaar woont hij hier in de streek. Ergens op een gigantisch landgoed.’ Terwijl haar vader knikte, had ze spijt van haar opmerking over het landgoed. Alsof dat er iets toe deed. ‘Hij is geboren in 1953, net als jij. Grappig. Jullie zijn even oud. Vijfenvijftig.’ Ze vroeg zich af wat er grappig aan was. Het verschil tussen beide mannen had niet groter kunnen zijn. ‘Peter Versloot is de schrijver van *Leven in Frankrijk*,’ ging ze verder.

‘In Nederland zijn er twintigduizend exemplaren van verkocht.’

‘Toe maar.’

Er viel een stilte waarin ze zijn fronsende voorhoofd bestudeerde, de zich terugtrekkende haargrens, het dunner wordende grijze haar. Zijn ogen, die net als die van haar bruin waren, stonden dof.

‘Je bent moe, hè?’ zei ze.

‘Valt wel mee.’

Al zou hij ter plekke omvallen, haar vader zou nooit toegeven dat hij moe was. Koppigheid, die ze maar al te goed van zichzelf kende.

‘Waarom ga je niet naar bed? Dan praten we morgen verder.’

‘Hoe laat is het nu?’

Chantal keek op haar horloge. ‘Bijna twaalf uur.’

‘Zo.’ Hij deed alsof hij ervan schrok, dronk zijn glas leeg en hees zich met een zucht omhoog. ‘Welterusten.’ Hij gaf haar een kus.

‘Welterusten, pap.’

De volgende ochtend reed Chantal naar Saint Leonard. Bij de bakker kocht ze verse croissants en chocoladebroodjes omdat haar vader daar vroeger zo dol op was. Voor Louis en Marie Rochard, haar overburen, nam ze behalve de zondagseditie van de *Télégraphe* een *Paris Match* mee. Toen ze terugkwam in Monteil, bleken de luiken van de logeerkamer nog steeds gesloten. Chantal dronk bij de oudjes een kop koffie zoals ze bijna iedere zondag deed wanneer ze de krant had afgeleverd. De Rochards informeerden belangstellend naar haar vader, die ze een jaar geleden op het tuinfeest hadden ontmoet. Gaf hij nog steeds concerten door heel Frankrijk? Wanneer ging hij eigenlijk met pensioen? Of bestond dat niet voor musici? Met een gevoel van schaamte moest Chantal bekennen dat ze geen idee had wanneer haar vader wilde stoppen en of hij zich dat überhaupt wel kon permitteren.

Ze bedankte voor de koffie en stak de straat over. Het werd een mooie dag, warm. Op de telefoondraden hadden zich boerenwaluwen genesteld. Poes lag op het tuinmuurtje en liet zich aanhalen. Maar ondanks diverse pogingen weigerde de kater mee naar binnen te gaan. Toen Chantal de voordeur opende, hoorde ze op de eerste etage het rokershoestje van haar vader. Even later kwam hij de trap af.

‘Goeiemorgen.’

‘Morgen, pap.’ Ze gaf hem een zoen.

Hij zag er een stuk beter uit dan gisteravond, minder somber. Met een zekere teleurstelling dacht ze aan de dag die voor hen lag, een paar uurtjes maar. Om niet ’s avonds te hoeven rijden, zou hij na de lunch alweer afreizen.

‘Moet je vandaag echt weg?’

‘Hoe bedoel je?’

‘Je kunt ook morgenochtend vertrekken. Staan we samen op.’ Op het moment dat ze het zei, realiseerde Chantal zich hoe vroeg ze op werkdagen moest opstaan. Kwart over vier. ‘Of je blijft nog even liggen. Zolang je wilt. Als je vertrekt, hoeft je alleen maar de deur achter je dicht te trekken.’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Morgen heb ik leerlingen.’

‘Waarom zeg je die niet af?’

‘Afzeggen?’

Aan zijn blik zag ze hoe belachelijk haar voorstel was. Kansloos. Ze probeerde te glimlachen. Werk hield haar vader op de been. Werken, niet te veel denken. Doorgaan, niet zeuren. Vroeger waren er nog lange vakanties geweest in de Cantal, waar haar moeders familie een buitenhuis bezat. Sinds haar dood was hij er niet meer geweest.

‘Moet je horen, pap. Als je zin hebt om er eens een tijdje uit te zijn, je kunt hier altijd logeren.’

‘Hier?’

‘Ja, hier.’ Chantal reageerde ongewild fel. ‘Lekker buiten, ver van Parijs, ver van alle leerlingen en concerten. Misschien zou

dat je goeddoen. Gezonde, frisse lucht. Even de accu opladen.’
Ze temperde haar stem. ‘Ik zeg het maar dat je het weet. Zo.’
Met grote passen beende ze de keuken in. ‘En nu gaan we brun-
chen. Buiten. Ik heb chocoladebroodjes gehaald.’

